Ն. 4865 — 1882 ՓԵՏՐՎԱՐ 17 ՁԱՐՇԷՄՊԻՀ — 23 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՓԵՏՐՎԱՐ 29 ՁԱՐՇԷՄՊԻՀ — Ն. 4865

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Իսթանպոլ իչին սէնէլիկ մէհիա 10
Սալթը այ՝ » 5
Իւչ » » 3

Թաշրալար իչին մէհիտիյէ 10
Սալթը այ՝ » 5
Բ.ոթա իւճրէթի պիզէ այիա տիր-

ԻԼԱՆԼԱՐ՝

Պիրինճի տէֆա իչին սաթըրը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղ.

30 ՓԱՐԱ.

Մասիսի Էջերեր

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իլան սրբասրնա գօնուլմահան իյանաթ ու իխթարատը ըն սաթրը 5 ղ.
Մէքթուպլար Կ. Յ. Փանոսեան իմինէ եազիլիր
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնկ-էնպիհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

١٢٩٧ ՇՈՒՊԱԹ ١٧ — ١٢٩٩ ՐԷՊԻ ԻԼԼ ԱԽԻՐ ١٢ — 30 ՓԱՐԱ.

ԻԽԹԱՐ

Մանդուսէմիզին չու աթիտէքի նիւսխէէրինէ լիւզումումուզ օլտուղունտան, թէսլիմ հիմմէթ իտէնէ իւչէր ղրշ. վերիլէճէք տիր։
4673 վէ 4674 վէ 4692 վէ 4639 նիւմերօյու նիւսխէլէր։

Էսրարը Փարիսին պիրինճի ճիլտի էլլի պիր պուչուգ ճիւզտէ խիթամ պուլմուշ օլուպ, վէ իքինճի ճիլտին տախի 24 վէ 25իւնճիւ ճիւզիւ չըզմշ տըր։

Թուճտան գըզլարըն տախի 8ինճի գըթաոը պու կիւն չրդմըշտըր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լօնտրա, 27 փետրվ.

Տէյլի Թէլէկրաֆ ղազէթասընըն Թէէմին իյլէտիկինէ կէօրէ, լօրտլար գամարասը Թարաֆընտան Իրլանտատա Լանտ-Ագտըն իհրասը հագդընտա պիր Թահզրզ գօմիսիօնունուն Թէշբիկ ու Թայեինինտէն տօլայը Մ. Կլատսթօն քէնտի խաթիֆասընը Թագտիմ իյլէեճէք, վէ եախոտ լօրտլար գամարասընըն պու գարարընտան միւթէվէլլիւտ պուհրանըն, մէճլիսի մէպուսանըն ֆէսխի, վէ միւնթէխիպլէրին իհթիմայէ տավէթիյէ հայ օլունմասընը Թէքրիֆ խէճէք տիր։

Լօնտրա, 27 փեար.

Մ. Կլատսթօնուն չէքիլէճէկի, վէ եախոտ մէճլիսի մէպուսանըն տաղտըրլաճաղը հագդընտա չըզան շայիալար քեֆֆիէթէն Թէքզիպ օլունմագտա տըրլար։

Մէճլիսի մէպուսան, սըր Ս. Նորթգոթուն մուխալիֆէթի չէտիտէսինէ պագմաեարագ, 167 բէյէ գարշը 500 բէյ իլէ, Մ. Կլատսթօնուն, մէվգբի միւզաքէրէտէ պուլունան մէսաելին միւզաքէրէսինի, Իրլանտատա Լանտ-Ագտըն իհրասը հագդընտա Թահզրգաթա մուխալիֆէթի սիւթէզամին քէնտի Թարաֆընտան տէրմէեան իտիլէն պիր Թէքզիֆին Թէզէքքիւրինտէն սօնրաեա գատար Թէէխիւրինէ մէյեալ պիր Թէքզիֆինի գապուլ իյլէտի։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Վիճուտինէ արիզ օլան խասթալըղը Թէտավի իյլէմէք իւզրէ, Վիէննա Թարիղյլէ Պէրլինէ կիտէճէկինի կէչէնիէրտէ եազմըշ օլտուղումուզ եավէրի էքրէմի հագրէթի բատիշահի տամտա Մէհէմմէտ բաշա հագրէթլէրի, էվվէլքի կիւն Տէբիսատէթտէն հարէքէթ իյլէմիշ տիր։

—

Հիչ պիր էմրաքըն վերկիտէն մուաֆ թութուլմամասը իտարէյի սենիեէ ահքեամը ճէլիլէսինտէն պուլունտուղու ճիհէթլէ, տէվայիրի պէլէտիյէ մալը օլուպտա իճարա վերիլմիշ օլան պաղչէլէր իլէ պարագալարա տախի պիրէր վերկիի մուայեէն թախսիս խորիմէսինէ գարար վերիլմիշ տիր։

—

Ալմանիա հէյեէթի սէֆարէթի ֆէվգէլատէսինէ տիւն ադշամ իչին մապէյնի հիմմեունտա իհթասը մուդարրէր օյան զիեաֆէթին պուագշամա թէէխիւր գըլընմիշ օլտուղու իչիտիլմիշ տիր։

—

Արազիլ Թագըմընտան պիր Թագըմ նամուսսուղ գարբլարըն Զիֆթէ սերայար տէնիլէն արուատա իգամէթ իյլէմէքտէ, վէ կիւնտէն կիւնէ արթմագտա օլտուգլարը Շէհիր էմանէթինին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իյլէեէրէք, մահէլլի մէգքիւրուն թաթհիրինէ միւսարատի գըլընտըղը խապէր ալընմըշտըր։

—

Ղարդ օլտուղու տիւնքինիսսխէմիզտէ եազըլան Բուսիանըն Սէվասթօրոլ բօսթա վարօրունուն, տիւն սալիմէն Տէրիսատէթէ մուվասէլէթ իյլէտիկի խապէր ալընմըշտըր։

—

Սուսամ պէյի Դօստաքի բաշանընն պիւյիւք օղլու օլուպ, Բարիստէ իքամալը Թահսիլ իլէ, ալօգտարլըղ տիրլօմասընը տխղ իյլէմիշ, վէ, ախիրէն Տէրիսատէթէ ավտէթ իթմիշ պուլունան Վասիլ էֆէնտի, պու քէրրէ Պիւյիւք ատատա քեաչին խանէսինտէ վէֆաթ իյլէմիշ տիր։

—

Ալմանեա սէֆարէթինտէ իթասը մուդարրէր իչէն Թէէխիւր գըլընան պալօ, էվվէլքի կիւճէ իճրա օլունմուշ, վէ կէրէք վիլքէյլի ֆիխամ հազարաթընտան, վէ կէրէք սիֆէրաի էճնէպիյէտէն բէք չօգլարը հազըր պուլունմուշլար տըր։

—

Ճիւմատա իրթէսի կիւնիւ ախշամը, ատնտուրմանը Կարապետ իլէ չէրքէս Խուրշիտ, Գալաթատա վագը պիր մէյլանէտէ օթուրմագտա պուլունտուղլարը հալտէ, իբի նէֆէր աճէմլէր կէլիպ, Կարապետի տիշարբեա չաղըրմըշլար, վէ զանն օլունտուղունա կէօրէ, էվվէլճէ միեանէլէրինտէ կէչմիշ օյան պիր վագբատան տօլաեը ախզը ինթիգամ նիկէթիյլէ, մէրգումա ալթը եէտի եէրինտէն ճէրհ իյլէտիքտէն սոնրա, գաչմագ իւզրէ պուլունտուգլարը հալտէ, Պէյօղլու բօյիս միւտիրիյէեթինտէ միւսթախտէմ խաֆիեէ մէմուրլարընտան Գարամանը Եօրկի իւսթէ կէլմիշ, վէ եալընըզճա պունլարը տէրատէթ իթմէք մուխթարալը օլտուղունու հիսս իլէ, գուրու սրգը պիր տատանճա էնտախտ խէրէք, էթրաֆտան իմատատ թալէպ իյլէտիկինտէն, տէրհալ բօյիս եէթիշիպ, մէրգուման ճարիհլէրի տէրատէթ իյլէմիշ տիր։

—

Վագըթ ղազէթասը, բօսթա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթիյլէ օլան պիր տավասընտան տօլաեը նէչը իյլէտիկի պէնտլէր իչին, մաթպուաթ իտարէսի Թարաֆընտան կէօնտէրիլէն պիր իխթարը ալթընա տէրճ իթտիկի պագը միւլահազաթ իչին, երկիրմի պիր կիւն միւտէթլէ թաաթիլ օլունմուշ տուր։

—

Պօղոզ իչինտէ վագը Սարբեար գարիյեէսինտէ, հէր սէնէ եազըն չիրօզ վագթինտէ, պինլէրճէ չիրօզլար ատարագ գուրութմագլըգ ատէթտէն պուլունտուղու, վէ այլարճա էհալինին, էօյլէ պիր մահէլլէ թէպոիկի ատ ու հավա իչին կիմթիքլէրի հալտէ, մէգքիւր չիրօզլարըն ֆէնա ֆէնա զօգուլարընը չէքէրէք թաճիզ օլտուգլարը մալիմ տուր։

Պու տէֆա մա մէճմունիյեէ խաղպէր ալընտըղընա կէօրէ, շու խուսուս սրհհիյեէ գօմիսիօնու թարաֆընտան թահթը նազարը տիգգաթա ալընտըղընան, պա իրատէյի Շահանէ, եէտինճի տայիրէյի պէլէտիյեէեէ, պունտան պէօյլէ, մահէլլի մէզպուրատա չիրօզ գուրուտուլմաեըպ, քիմնէճէ մազարրթը պուլունմամաեան տաղլարատա գուրուտուլմասը ֆէրման պույրուլմուշ, վէ մուճիպինճէ էհալիեէ տախի խապէր վերիլմիշ տիր։

—

Ալմանիա հէյեէթի սէֆարէթի ֆէվգէլատէսի բէեիսի բրէնս Բաձիվիյլ հագրէթլէրի, էսկի Թրօյա շէհրինին պուլունտուղու մահէլլէ սէյեահաթ ֆիքրինտէն վագ կէչմիշ օլուպ, Պրուսաեը զիեարէթտէն սօնրա Տէրիսատէթէ ավտէթլէ, կէլէճէք բէնճէպիհ կիւնիւ լիմանըմըզդան հարէքէթ իտէճէք օյան Վարնա բօստա վարօրունա բաբիպէն շէհրիմիզտէն ադիմէթ իյլէեէճէք տիր։

—

Բուսխաեա իհթա օլունաճագ թագմինաթ մէսէլէսինին թէտվիյէսինէ մէմուր օյան գօմիսիօն թարաֆընտան թանզիմ օլունան մազպաթա, խաբիրայի հագրէթի Եէհրիեարիյէ թագտիմ օլունմուշ օլուպ, իրատէի սենիյեէսի պիր հաֆթաեա գատար չէրէֆատտրը օլաճաղընը զազէթալար եազբեօրլար։

—

Էվվէլքի ադշամ, Միւլէյման խամինտէ սէեիսին պիրի, Զաթալճա գօմանտանը հանի Հասան բաշա հագրէթլէրինին խըամէթինտէ պուլունան Ալի իսմիյլէ պիր արգաշընընը եանընա կիթմիշ, վէ կիճէ օրատա գալըպ, էնտաի միւլագաթատա Սիւլէյման, արգատաշընա գօնաղը սօյմաղը նասիհաթ իյլէմիշ իսէ տէ, Ալի հիչ պիր վագբթ պէօյլէ պիր ալչագլըղը իրթիքեապ իյլէմէեէճէկի սէօյլէեէրէք, մէրգումա պէօյլէ պիր եագշմաղ խուսուսու տիշիւնտիւկիւնտէն տօլաեը թաազիր իյլէտիկինտէն, Սիւլէյման մէրգումանը իզէրինէ հիւճիմ իլէ պիր դաշ եէրինտէն ճէրհ իլէ ֆիրար իյլէտիկինի Իսթամպուլ եազբեօր։

—

Խըզմէթ քեարան չէթիխուտասը Յակոբ էֆէնտինին 8 մահտան պէրու ումում մագամաթա պա մուզաքէրէ սէնէվի էմանէթի մէգքիւբէնին 500 պին լիրա վարիտաթընըն անճագ 300 պին լիրասընը վէզնէսինէ կիրիպ, ֆագաթ 200 պին լիրասընը, շունուն պունուն եէտի քէթմինտէ գալմագտա օլտուղունու վիքէյլի ֆիխամ հազարաթընա իհթիար իյլէտիկի, տիւնքի Եթամպուլտա օգունմուշ տուր։

ՖԷԼԷՖ

Հէմշէհրիմիզտէն օլուպ, քէնտի գալէմճէ տասրը պէրկիւզիտէրի պազէն զազէթամըզտա կէօրիւրմիշ օլան, վէ տէֆաթիր վէ սէնէտաթա տայիր քիթապէթլէ մէշղուլ պուլունան Յովհաննէս էֆէնտի Պալըզճեան մատրիճէթիյլէ, պու տէֆա, պա բուխատթը մէարիֆի ումումիյեէյի ճէլիլէ, օն պէշ կիւնտէ պիր տէֆա օլուպ, վէ բէսիմլէր իլէ միւզեյեէն պուլունտուղու հալտէ, Ֆէլէֆ սէրնամէսիյլէ պիր բիսալէ նէշրինէ հիմմէթ օլունաճաղը, վէ իլք նիւսխէսինին տէ պիր գաչկինտէն բունիւմայի զուհուր օլաճաղը, մա մէճմունիյեէ մալիումումուզ օլմուշ տուր։

Մէզքիւր բիսալէտէ իլմէ, էտէպէ, թիւճճարիյեէեէ, սանաիյեէ, հիքեայեէեէ վէ սայիր միւֆիտ մատտէլէրէ տայիր պահսլար տէրճ իտիլտիքտէն պաշգա, տաավիյէ, տէֆթիրէ, վէ սէնէտաթա վէ էմսալինէ տայիր պահսլար տախի տէրճ իտիլէճէք տիր։

ԳԱԲՏԱՆ ՍԷԼՊԻՆԻՆ ԳԱԹԻԼԷԷՐԻՆԻՆ ՄՈՒՀԱԲԷՄԷՍԻ

—

Ենիմահլէք եալընըզ իբի չօպանլար, գաբտան Սէլպինին գաթլինտէն տօլաեը մաղնուն պուլունմագտա օլուպ, պու իբի մաղնունլար իլէ պէշ նէֆէր շահիտլէր կէչէն ճումատա կիւնիւ, թահթ էլ հըթզ, տէրիսատէթէ միւվասէլէթ իթմիշլէր վէ հապսխանէի ումումիէ իլգա օլունուպ, պիր պիրլէրիյլէ մուխապէրէ իտէմմէլէրի իչին, հէր պիրիսի եալընըզճա այրը այրը օտալարա վաղ օլունմուշլար բար։

Մաղնուն պուլունան իշպու իբի չօպանլարտան պիրինին իսմի Եահեա Արիֆ Պէյ Ըէճէպ, վէ տիկէրինքի տախի Ապտ-Իւլ-Պէն-Սատըգ օլուպ, պունլարտան պիրիսի 26 վէ տիկէրի 20 եաշընտա տըրլար, վէ Արնավուտլուգ տախիլինտէ վագը Գալգան-Տէրէ էհալիսինտէն պուլունմագտա տըրլար։

Շահիտ սրֆտաթլար կէրմիշ օլան պէշ քիշիլէրին իսմի պէր վէճհի ախի պէեան օլունուր. Մուրատ-Պէն-Մէհէմմէտ, արնավուտ, 26 եաշընտա, օրման պէքճիսի։ Պէհճէթ-Պէն-Զէքէրիա, արնավուտ, 38 եաշընտա, սիրիլէր ոահիպի։ Ճաֆէր-Պէն-Ակուշ, արնավուտ, 70 եաշընտա, կէղիճի սաթըճը։ Մահմուտ-Պէն-Ֆէթթահ, արնավուտ, 45 եաշընտա, չօպան. վէ Եօվան վէլէտի Խրիսթօ, պուլիար, 30 եաշընտա, չիֆթլիք խըտէթճիսի։

Իլք իսթինթագ կէչէն բազար կիւնիւ ատլիյէ նէզարէթինտէ միւսթէնթիգ Հիւսէյին Սըզգը էֆէնտինին հուզուրունտա իճրա օլունմուշ, վէ պունտա միւսթէնթիգի միւմալէյհին մուգայեեիտի Մուսթաֆա էֆէնտի, վէ ատլիեէ միւֆէթթիշի Շէֆիգ պէյ, վէ մահքէմէի ճինաեէթ իսթինաֆ տաիրէսի միւտաաիի ումումիսի Լաթիֆ էֆէնտի, վէ Ինկիլիզերրա սէֆարէթխանէսի թէրճէմանլարը հազըր պուլունմուշլար տըր։

Մաղնունլար պու իսթինթագտա, Ինկիլիզերէ գարշը իճրա օլունան ճինաեէթի մէսէլէսինտէ քէնտիլէրին հիչ պիր իշթիրաքը օլմատըղընը պէեան իյլէմիշլէր տիր։ Շահիտլէրին իֆատաթը պիր պիրիյլէ միւթապգ կէլմէմէքտէ տիր։

Էվվէլքի կիւն էօյլէտէն սոնրա, գօնսօլօս Մ. Վըրէնչ իլէ գաբթան Կրանֆէլ, վէ գայմագամ Հիւկս, վէ պիր միւլազիմ, վէ իբի նէֆէր թայիֆէլէր, պէրապէրլէրինտէ Ինկիլթէրրա գօնսօլօսխանէսի միւթերճիմլերի Մ. Բրէչիօզի, վէ Մ. Ալվարէս պուլունտուգլարը հալտէ, կիտիպ միւսթէնթիգ հուզուրունտա քէնտի շէհատէթլէրինի իֆատէ իյլէմիշլէր տիր։

Միւմիլէյհիմիւն ադիմէթինտէն սոնրա, միւսթէնթիգ, թէքրար մահպուսլարին շէհատէթինի իսթիմա իյլէմիշ տիր։

Հիւքմիւն պիրա թէէխիւր վերիլէպիլմէսի իչին իսթինթագլարըն մազպաթասը միւմքինի մէրթէպէ ադ միւտատէթտէն միւտատիի ումումիյէ թէպլիղ օլունաճագ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Իւչիւնճիւ տայիրէի պէլէտիյէ միւտիրլիկի, ալթընճը տայիրէի պէլէտիեէ միւտիրի մուավինի Նէշաթ պէյէ.

Ալթընճը տայիրէի պէլէտիեէ միւտիր մուավինլիկի, Գաաբ քէօյ տայիրէի պէլէտիեէսի միւտիրի սապրգ Ճէվտէթ էֆէնտիյէ.

Սուրիա վիլայէթի իսթինաֆ մահքէմէսի միւտատիյի ումումիլիկի, Պաղտատ իսթինաֆ մահքէմէսի միւտատիյի ումումիլիկինտէն միւնֆասլ Բէյատ էֆէնտիյէ.

Նապլուս պիտատէթի մահքէմէսի միւտատիյի ումումի մուավինլիկի, Գուտտու շէրիֆ պիտատէթի մահքէմէսի պաշ քեաթիպի Մուսա էմբրան էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Գայսէրիյէ Առաջնորդու Գեր. Եղիա Սրբազանըն, իտարէյի ումուրու միլլիյեեէ ատէմի իգթիսարընա, վէ վանքլարըն, մէքթէպլէրին, վէ ումում մէսալիհի միլլիյէնին բէրիշանիյի հալ վէ ինթիզամընընա տայիր օլարագ մոհալլինտէն, վէ պուրատան գէվաթը միւթէլիֆէ թարաֆընտան վիրուտ իտէրէք բէյ տերբէյ Մանզումէյի էֆքեարտա տերճ օլունան մէքեաթէպաթ, վէ միւպահասաթ, վէ պունլարըն ճէրհինէ միւթէտահիր օլմագ իւզրէ, էհալի թարաֆընտան 14 իմզալը հավի, վէ պիրտէ Գրիգոր վարգապետ իմզալը օլարագ Թէրճէմանը էֆքեարը 1273-74-76 վէ 79 նումէրօլու նիւսխէլէրինտէ միւնտէրիճ պուլունան իբի գըթա մուհարրէրատ մէալլէրի օգուեանլարա մալիմ տիր։

Պու տէֆա Գայսէրիյէտէն միւթէպէրանը միլլէթ թարաֆընտան ալտըղընմըզ 25 իմզալը պիր գըթա թահրիրաթտա զիքր օլունան 14 իմզալը մէքթուպ իլէ, միւմիլէյհ Գրիգոր վարգապետին թահրիրաթը մէզքիւրէսի միւնտէրիճաթընը մատտէ պէ մատտէ վէ հարֆիէն ճէրհ վէ թէբզիպ օլունմուշ, վէ իֆատէլէրինին սըհհէթի պիր թագըմ էտիլէյի գավիյեէ միւսթէնիտ պուլունմուշ իսէ տէ, զաթէն պու մէսէլէնին մահիեէթի բաթրիգխանէ թարաֆընտան կէրէյի կիպի անլաշըլարագ, հիւսնի սուրէթաէ հալլ իլէ խիթամբէզիր օլմուշ օլտուղունան, սլ պապատ իսպաթը միւտտաաեա լիւզում գալմատըղընա, վէ մա մոֆիհ Գեր. Ճերմակեան Մեսրոպ վարգապետ կիպի միւտէպպիր վէ ալիմ պիր զաթըն առաջնորդական փոխանորդ ինթիխապ օլունմասը, շիմտիեէ գատար մաէթթէէսիֆ իշիտիլմէքտէ

պուլունան ուղղունսուղուգլարքն տէֆի իլէ, պատէմա մէսալիհի միլիեէյի մահալլիյէնին, վէ ալէլխուսուս մէքթէպլէրին թահթը ինթիզամա ալընմագլըղը հագգընտա պիյիւք պիյիւք իւմիտլէր հասըլ իթմիշ իտուկինէ մէպնի, մէքթուպու մէզպուրուն այնքյյա տէրճինի սարֆը նազար, վէ անճագ, կէչմիշլէրի պէր թարաֆ իտէրէք, պատէղին ճիւմլէթէն եէքտիլ վէ եէքճիհէթ օլուպ, էֆէնտիյի միւմահիլէյհէ մուավէնէթլէ հուսուլու մաթլուպուն թէէմինի խուսուսուճա լազըմ կէլէն սայ ու հիմմէթի տիրիղ իթմէմէլէրինի ճիւմլէ վաթանտաշլարըմըզա խալիսանէ իխթար իտէրիզ։

ԻՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Իրագիտութիւն և իւր դասաւորութիւնը. —Փեստալոցիին մէկ նշանաւոր դասն իւր աշակերտէն, ի ժամ դասախօսութեան. —Դրական դաստիարակութեան օգուտն. —Քաջալերք մը։

Ա. Մ. Ճ. Աղապալեան,

Ձեր երկասիրած իրագիտական դասագրեանքն ուշադրութեամբ ընթերցայ, որոնց մէջ գտայ շատ տեսակ ծաղիկներ, զորս դուք անխոնջ ջանիւք բնութեան անսպառ պարտեզէն խնամօք քաղած և մանկավարժական ճաշակով փնջած կը բերէք Ձերովսանն ընծայ առ Հայ մանկտին, ի նպաստ իւր մտաւոր զարգացմանն։

Այո, ԾԱՂԻԿ կ'անուանեմ իրագիտութեան առարկայքն, որք պիտի ծառայեն մանկան միտք զարդարելոյ զանազան տեսակ հիմնական գաղափարներով, ի շնորհս մանկավարժական յատկութեամբ օժտեալ դաստիարակաց։

Դուք գլխաւորաբար հետեւած կ'երեւիք Փեստալոցիին, այն մեծահոգի մարդոյն, զորս այսօր Եւրոպիոյ համայն մանկավարժք ՄԵՐ ՀԱՅՐ կ'անուանեն, երբ խօսք լինի նորա վերայ։

Երկասէր բարե՛կամ, ծանօթէն յանծանօթ երթալոյ մի ուղիղ ճանապարհ ընտրած էք, այսինքն բնականէն ուսած մի բանով ուրիշ մի նոր բան ուսանիլ. ուստի բնութիւն Ձեր գործոց խարիսխն է, ուրեմն իրրեւ ազգային յառաջադիմութեան ցանկացող մի անհատ, չատ ուրախ եմ, որ օր ըստ օրէ, այդպիսի երկոց շնորհիւ պիտ՝ անհետի մեր միջէն վերացական դաստիարակութեան դրութիւնն, որ կը քանդէ մարդկային մտաց շէնքն, և փոխելով նորա բնութենէն առած դրական ուղղութեան եղանակն, կը դարձնէ զնա կրաւորական մի էակ, որ կը շարժի և կ'իյնայ ամեն տեսակ հովերէ։

Մեր տարրական և միջին կարգի վարժարանաց մեծագոյն մասն զուրկ է դրական դաստիարակութենէ, քանզի նախ դրական դաստիարակ կը պակսի մեր մէջ (բացառութիւն շատ քիչ), երկրորդ՝ հազուագիւտ են տակաւին վերոյիշեալ դրութեան վերայ հիմնեալ դասագրքերանքն, յորոց մի մասն այսօր դուք լեցնելոյ յաջողած էք։

* * *

Ազնիւ բարեկամ, գիտէք անշուշտ, որ Փեստալոցին մի օր երբ դասարանի մէջ բնութեան առարկայից վրայ կը խօսէր աշակերտաց և ինդիրն սանդուխի վրայ էր, որոյ ձեւն տախտակի վրայ կը գծէր, մինն յաշակերտաց փափաք յայտնեց իւր դասատուին թէ փոխանակ սանդուխին ձեւն լոկ տախտակին վրայ ցոյց տալոյ. աւելի լաւ չի՞ լինիր, որ դրսի սանդուխի քովն երթանք և անդ բացատրես, ոչ դիւրին ըմբռնեմք. վեհ մանկավարժն պահ մը ապշեցաւ այս պարզ հարցման վերայ և յետոյ խնդրոյն խորը թափանցելով կատարեց ուշիմ աշակերտին խօսքն, (սանդուխն ի դասարան բերել տալով) որմէ մեծ և խորհրդաւոր մի դաս առաւ, սակայն աշակերան տակաւին չգիտէր թէ իւր այն խօսքն այլափոխեց իւր մեծ վարժապետի բարոյական դիրքն և նոյն օրէն զնա ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ մանկավարժ դարձուց։

Ահաւասիկ պարզ, բայց մեծ իմաստութիւն մը, զոր ուշիմ պատանին յանգէտս ընդունած է բնութեան ձեռքէն։

* * *

Այո, սիրել զիրն և ուսանիլ զայն բնական ուղղութեամբ։

Այսօր Եւրոպոյ մէջ Փեստալոցիի աշակերտքն, ի շնորհս վերոյիշեալ գործնական դրութեան, մանկանց միտքն կը հրաշագործեն, եթէ սոյն դրութեան մենք ևս ճշդիւ հետեւիմք մեր նախնական վարժարանաց մէջ, անտարակոյս յապազային ի մեզ պիտի տեսնամք դրապէս խարհող գլուխներ և անվհեր հոգի և սիրտ ունեցող գործիչներ։

Ուստի փորձել, քննել, և ապա ընդունիլ, այս է բնական, այս է հիմնական և այս իսկ է տեւականն։

* * *

Ազնիւ բարեկամ, ներկայիս Ձեր աշխատութիւնն գովելոյ նպատակ չունիմ, զի գործն ինքնին գովելի է, այլ միայն Ձեզ խրախոյս և յորդոր կարդալ հրապարակաւ, որ չի յուսահատիս երկասէր կենացդ մէջ և այդ գործն վերջինն չի լինի, եթէ նեղուիք տպագրական ծախքերը հոգալոյ մասին։

Ես անձամբ մին տեսայ, որ հոգւոց հանելով մաւրհակ մը ստորագրեց մի հեղինակութիւն լոյս ածելոյ համար, որ քիչ ցաւալի տեսարան մը չէր աչքիս։

Ձեր երկասիրութիւնքն նոր են և յարմարագոյն մեր նոր սերնդեան, վստահ եմ, որ մեր հասարակութիւնն և մասնաւորապէս վարժարանաց հոգաբարձուքն անտարբեր աչօք չպիտի նային ԻՐԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆԴ վրայ, որպէս ուրիշ դասագրեանց։

Փոքր ժամանակ մի եւս համբերել հարկ է, զի շատ չէ հեռու այն օրն, յորում մեր հասարակութիւնն և մանաւանդ ձեռնհաս մասն ճանաչէ թէ ի՛նչ մեծ պարտիք ունի առ այս, որք դիշեր ու ցորեկ, անդադար գրիչ կը շարժեն ի լուսաւորութիւն ժողովրդեան նախնական խաւերուն։

1882 փետր. 16 Մ. Կ. Մէրտէրեան
Գատաբ–գիւղ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Վիէննատան այրնան պիր թէլէկրաֆնամէ, Պուլղարիստան բրէնսիսնին եագընտա, Բրէնս Միրանքն զէվճէսի Բրէնսէս Նաթալինին հէմշիրէսի իլէ, իզտիվաճ իյլեեեճէկինի խապէր վերիեօր։

—

Վիէննանէն Բրէս զաղէթասընտա կէօրիւրիշ տիւր.

«Մաայիւմ տիր քի Ավսթրիա սաաքիրի Լէտէնիչէտ, իչինտէ 9000 ֆիօրին եանի 14 էմբէրիալ, 195 ալթուն Նաբօլէօն, 1000 բուպլի վէ եալընըզ պիր գաչ թանէ Ավսթրիա պանգասը գայիմէսի պուլունտուղու հալտէ. էրպապը իթթիլալըն մուհարէպէ խազինէսինի զապթ իյլէմիշլէր տիր։ Նասըլ քի կէօրիւլիւեօր, պու խազինէնին իչինտէքի բարալարը նէրէտէն կէօնտէրիլտիկի իւզէրինէ իբի ֆիքիրլի օյմագ տայիրէեի իմքեանքն խարիճինտէ պուլունմագտա տրը։»

—

Մահը հալին 20սինտէ վարիտ օլան թէլէկրաֆնամէլէր, տէեօր Բարբէլ զաղէթասը, Բուսիանքն խարիճիեէ նաղբրը Մ. Ժիէրսին խթիֆա իյլէտիկինի խապէր վերիլէր։ Միւմանիլէյհին պէյլէճէ իշտէն չէքիլմէսինտէն էվվէլ սօն տէրէճէտէ շիտէթլի պիր հատիսէ զուհուր իյլէմիշ տիր։

Մ. Ժիէրս, Ավսթրիաեա գարշը իսեանա չբգրշմըշ օլան Սրլավրա, տօլայրտան պիրէ, հիչ պիր մուավէնէթ իտիմէմէսինի թալէպ իյլէմէքտէ իտի, Դօնթ Ինեաթիէֆ պու էֆքեարա գարշը օլ գատար գրգկընըզգ իյէ իրատը մէգալաթ իյլէմիշ տիր քի, Ձար հազրէթլէրի մէճլիսի վիւքէլանքն իճթիմաքնը զաթ իյլէմէկէ հաճէթ կէօրմիւշ տիւր։

Ցագաթ իւչինճիւ Ալէքսանդր մէճլիսէն չբգար չբգմազ, ժէնէրալ Ինեաթիյէֆ, տիկէր հէյլէթի վիքէլա ազասը տախի հազրը պուլունտուգլարը հալտէ Մ. Ժիէրսէ գարշը պիր չօգ հագարէթլէր իթմիշ, վէ քէնտիսինին Արմանեա թարաֆընտան բիւչէթ եէմիշ խտուկինի, վէ Բուսիանքն մէնաֆիինէ խիեանէթ իթմիկինի սէօյլէմիշտիր։

Պունան իւզէրինէ Մ. Ժիէրս ժէնէրալ Ինեաթիյէֆէ պիր թահքիր իյրատ իտէրէք քէնտի խնթիգամընքն ալընմասընը Ձար հազրէթլէրինէն թալէպ իյլէմիշ, վէ պուխուսուս իճրա օլունմասրդընտան, մէէմուրիեէթինտէն խնթիֆա իթմէկի տահա էվլա ատտ իթմիշտիր։

—

Ֆիլիբօբոլիս զաղէթասընտա օգունմուշ տուր.

Մահը հալին 18 ինճի կիւնիւ, սապահլէեին, Մ. Զանգօֆուն թահթը թէվգըֆա ալընմըշ, վէ մէճհուլ պիր մահէլլէ նէֆի իտիմիշ օլտուղունա տայիր չէհիրտէ պիր շախատէրան իյլէմէկէ պաշլատը։

Էվվէլճէ քիմսէ պու շայիաեա ինանմագ իսթէմէտի իսէ տէ, սոնրա միւմանիլէյհին պազրտասթլարը խապէր ալմագ իչին քէնտի խանէսինէ կիթտիքլէրինտէ, մատամ Զանգօֆու, ֆիզանլար իյլէեիպ կէօզեաշլարը տէօքմէքտէ պուլունտուղու վէ եիւրէկինի պիր բէրտէի եէս ու մանթէմ գաբլամըշ օլտուղու հալտէ, պիր հալի էլէմնագտա պուլտուլար։

Մ. Զանգօֆ, քէնտինին թէվգըֆ օլունաճաղընտան, պիր դաչ կիւն էվվէլինտէն խապէրտար իտի։ Միւմանիլէյհ չբգարմագտա օլտուղու հէեէճանը գաթ իթմէսի իչին Մ. Նակօվիչ թարաֆընտան օլունան տասթանէ նասիհաթլարա ճէվապէն, քէնտինին Պուլկար սրֆթաբյյա հաեիզ պուլունտուղու վէզաեիֆի իճրա իթմէքտէ օլտուղունու պէեան իյլէմիշ տիր։

Մ. Զանգօֆ սուրէթի աթիյէտէ թահթը թէվգըֆա ալընմըշ տըր։

Էվվէլքի կիւնտէն թէտապիրլի լազբմէ իթթիխազ օլունտուգտան սոնրա, սապահլաեքն շաֆֆագ ատթար ատմագ պիր թագըմ բօլիս մէմուրլարը միւմանիլէյհին խանէսինէ կիթմիշլէր, վէ ավլուեա կիրտիքլէրի կիպի պազրամամալարը իչին ուշագլարքն վէ պէյլէմէլէրին ազըզլարընը պազրամըշլար, վէ պատէհու տօղրուճա Մ. Զանգօֆուն օտասընա կիրմիշլէր տիր։ Միւմանիլէյհ, կիւլիմսէյլերէք, մէմուրլարա օլ գատար էրքէն քէնտիսինի բահամսրզ իթմէլէրինին նէզաքէթէ բէք ազ եագրշը պիր չէյ օլտուղունու սէօյլէմիշ, վէ «Միզ նէֆի օլունմագ իւզրէ բրէնսին էմրիյլէ թահթը թէվգըֆա ալընմըշընը ալընմըշ տըր» ճէվապընը ալմըշ տըր։

Պունան իւզէրինէ միւմանիլէյհ անճագ պիր գուվվէյի ճէպրիյէեէ իթաաթ իտէճէկինի պէեան իյլէմիշ, վէ սայրի պիւթիւն պիւթիւնէ չբգագ օլտուղու հալտէ թութուլուպ կէօթիւրիւմիշ տիւր։ Օ կիւնիւն էյյէ վագթինտէ, մատամ Զանգօֆ Սօֆիա վէ Թաշքէսէնտէն քէնտի զէվճինտէն պիր մէքթուպ ալմըշտըր։ Պու մէքթուպտանտա միւմանիլէյհ

(166)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸՉԼԱՐ

տան սոնրա, վէ սէսինտէ տախի իղթիրապը տէրուննինտէն նաչի պիր տիթրէյիշ էսէրի նիւմաեան պուլունտուղու հալտէ,

—Մէվկիւրիւ վալիտէմին բիւր մութէմ վէֆաթընտան պէրու, սիզէ պէյլիւք պիր աղբրլըգ վէրմէմիշիմ տիր, էյյէ տէյի՛լ մի, բէտէրի ազիզիմ, – տէտի։

Մէրգում տէլիգանլը պունու սէօյլէմիքտէն սոնրա, սիւքիւթ իյլէտի։

Բօզ պու մուգատտէմէեի իշիթտիքտէ, անինտէ Մարսիալըն կէօզլէրինէ պագարագ,

—Իշթէ ուճու գօբտու . . . պէսպէղլի բարաեա տայիր պիր շէյ սէօյլէմէճէք օյմալը տըր տիմէք իսթէտիկինի մէրգումա անլաթաք։

Մարսիալըն կէօզլէրի բարլամաեա պաշլատըլար։

Լէօբոլ թէքբարէն քէլամէ ատղաղ պիրլէ,

—Պէնիմ սիզէ աղբրլըգ օյմատըղմըն սէպէպի մալիմ եա, վալիտէմտէն միրաս տիւշմիւշ օլուպ տա, սիզին թահթընէդարէթինիզտէ պուլունան տէօրթ եիւզ պին ֆրանգըն կէլիրի իլէ կէչինմէքտէ օյմագլըգմ սայէսինտէ տիր . . .

—Միւսիւ Մարսիալ անքն էյյէ օյմասընը սիզտէն էյի պիլմէքտէ տիր . . . – տէտի Բօզ մէրգումուն քէլամընը գաթ իտէրէք։

—Տէօրթ եիւզ պին ֆրանգըն ֆայիդի, էն աղը սէնէտ եիկիրմի պին ֆրանգ իտէր, – տէտի Լէօբոլ, գաթան մէրգումէնին սէօյլէտիկինէ էհէմմիյյէթի վէրմէեէրէք, – վէ շուտա աշի՛քեար տըր քի, պէնիմ կէրէք մէքթէպճէ վէ կէրէք էմրի թէայնիւշիմճէ զուհուրա կէլմէքտէ օլան մէսարիֆաթը քեամիլէմին եէքիւնիւ, հիչ պիր վագըթտա օլ մըգտարա պալիղ օյմամըշ տըր։

Բօզ թէքրարէն Մարսիալըն կէօզլէրինէ պագարագ, վէ մէգրիւր պաղըշը.յա, մէրգումուն կէօզլէրինտէն ղարշըլըգ նէ ճէվապ վէրէճէկինի անլամագ իսթէեէրէք, քէնտիսի շէյյէ սէօյլէտի,

—Սիզին բարանըզ, ֆամիլեանքն նօթէրինին թահթը իտարէսինտէ օլտուղու հալտէ, էմնիյեթի լազմէ իւզրէ պուլունմագտա տըր. վէ փէտերինիզ տախի պիթթապի պիր վասի պուլունտուղունտան, բիւշտի պիւլուղա վասրը օլտուղունուզտա, թագանթիյյէ հիսապընը վերէճէք տիր. – նէ՞ տէլսինիզ Մ. Մարսիալ, ֆիլբրինիզի լաեբզը.յա անլաեբզ թէրճէմէ իտէպիլտի՞մ մի։

Մարսիալ պունուն իւզէրինէ կէօզլէրինի զաբաետրագ, էվվէթ, ճէվապընը վերտի։

—Բէտէրի ազիզիմ, – տէտի Լէօբոլ, – պէն զաթէն ագըլ պալիղ օլտուղումա իսթինատէն պու լագըրտը . . . – տէտի Բօզ մէրգումուն քէլամընը գաթ իտէրէք։

—Տէօրթ եիւզ պին ֆրանգըն ֆայիդի, էն աղը սէնէտ եիկիրմի պին ֆրանգ իտէր, – տէտի Լէօբոլ, գաթան մէրգումէնին սէօյլէտիկինէ էհէմմիյյէթի վէրմէեէրէք, – վէ շուտա աշի՛քեար տըր քի, պէնիմ կէրէք մէքթէպճէ վէ կէրէք էմրի թէայնիւշիմճէ զուհուրա կէլմէքտէ օլան մէսարիֆաթը քեամիլէմին եէքիւնիւ, հիչ պիր վագըթտա օլ մըգտարա պալիղ օյմամըշ տըր։

Բօզ թէքրարէն Մարսիալըն կէօզլէրինէ պագարագ, վէ մէգրիւր պաղըշը.յա, մէրգումուն կէօզլէրինտէն ղարշըլըգ նէ ճէվապ վէրէճէկինի անլամագ իսթէեէրէք, քէնտիսի շէյյէ սէօյլէտի,

—Սիզին բարանըզ, ֆամիլեանքն նօթէրինին թահթը իտարէսինտէ օլտուղու հալտէ, էմնիյեթի լազմէ իւզրէ պուլունմագտա տըր. վէ փէտերինիզ տախի պիթթապի պիր վասի պուլունտուղունտան, բիւշտի պիւլուղա վասրը օլտուղունուզտա, թագանթիյյէ հիսապընը վերէճէք տիր. – նէ՞ տէլսինիզ Մ. Մարսիալ, ֆիլբրինիզի լաեբզը.յա անլաեբզ թէրճէմէ իտէպիլտի՞մ մի։

Մարսիալ պունուն իւզէրինէ կէօզլէրինի զաբաետրագ, էվվէթ, ճէվապընը վերտի։

—Բէտէրի ազիզիմ, – տէտի Լէօբոլ, – պէն զաթէն ագըլ պալիղ օլտուղումա իսթինատէն պու լագըրտը . . . – տէտի Բօզ մէրգումուն քէլամընը գաթ իտէրէք։

—Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, – տէտի Բօզ, – լազըմ կէլէն թարիխ զաթէն մալիմ տուր. – սիզին եիկիրմի պիր եաշընտա օլմանըզ իչին, տահա խայլի վագըթտա իհթիեաճ վար տըր սիզ, եիկիրմի եաշընտա պիրէ տէյլինիզ, եիկիրմիեի տօլտուրմագ իչին, տէօրթ այ տահա միւտտէթ կէչմէլի տիր։

—Բէտէրի ազիզիմ, չու շիմտի.քի պուլունտուղունուզ հալ, – տէտի Լէօբոլ պիւթիւն պիւթիւն սրգըլըգ էքինէրէք, – հատտէն զիեատ պաոիի էսէֆիմիզ օլտուղու.յա պէրապէր, պէնի կէլէճէք վագթի տիւշինմէքլիկէ տախի մէճպուր իյլէմէքտէ տիր . . . ։

—Ա՛, – տէյի պաղբրտը Բօզ Պըլանչ, մէկէրչի սիզ, բէտէրինիզին պու հալինտէ, տահա զիեատէ պիր զայլէ վէ պիր պիհուղուրո՞ւգ պախշ իթմէք նիեէթիյլէ մի կէլտինիզ. – տօղրուսու բէք շայեանը թահանին վէ մէճմունիյեէթի պիր ամէլ ու հարէքէթտէ պուլունմագտասընըզ. – Մ. Մարսիալըն հարինի, հէր քէստէն զիեատէ տօգթօր պիմէքտէ օլտուղու թագտիրտէ, տահա պու սապահ սէօյլէտիկինէ նէզարէն, գօրգուլաճագ հիչ պիր շէյի օյմատըգտան պաշդա, հաթթա եագընտա քէսպի իֆագաթ տախի իտէճէք տիր։

Մէրգումէնին պէօյլէ հէր լազըրտըընը դարշըլաեբզ գաթ իթմէքտէն պաշդա, պիր թագըմտա, շայեանը միճատէլէ օյմաեան պէտ. խահճա ճէվապպարը իւզէրինէ, Լէօբոլ, հէր նէ գատար էվվէլինտէն, քէնտինճէ, էօյլէ պիր ատիւզէնին գարշըսընտա, սիքիւնէթի հալ իւզրէ պուլունմագլըղը նիյեէթ իթմիշ իտի իսէ տէ, արթըգ սապրէ թագաթը գալմանարագ հիտտէթլէնտիկինտէն, շիտտէթ իւզրէ ճէվապ վէրէրէք,

—Մաամ, քէնտի միքեալէմէտէ վէ իֆատէյի հալիմտէ, պէնի բահամ պրրագ ատ՞գմբընըզ, եօգտա տէյի՛լմիսինիզ, – տէտի։

—Զանն իտէրիմ քի, սիզին իֆատէյի մէրամընըզա մանի օյմագտա տէյլիմ. . . ։

—Պէն սիզէ պիր շէյ սէօյլէմէքտէ օյմաեբզ, անճագ բէտէրիմէ ոէօյլէմէքտէ օլտուղում հալտէ, սիզ իսէ տայիմա լազբրտըեա գարըշմագտասընըզ։

—Իյի էմմա, սիզտէ բէտէրինիզին թէհամմիլիմնիւ քէնտի սույի իսթիմանինիզէ պիր սէրմայէ իյլէմէքտէ սինիզ. . . – հէր նէ հալ իսէ, բէքալեա, պէն գարրշմամ, քէնտիսինին պիլէճէկի պիր շէյ տիր, քէնտի լազբրտընըզա տէվամ իտինիզ։

—Նէ՞ տէրսինիզ, բէտէրի ազիզիմ, – տէտի Լէօբոլ, – հէր նէ գատար բիւշտի պիւլուզա հէնուզվասրը օյմամըշ իսէմտէ, քէնտի բարամը քէնտիմին ազըլանէ սուրէթտէ իտիւպ գուլանապիլէճէկիմէ

թէվգըֆա ալընմըշ, վէ մէճհուլ պիր մահէլլէ նէֆի իտիմիշ օլտուղունա տայիր չէհիրտէ պիր շախատէրան իյլէմէկէ պաշլատը։

Էվվէլճէ քիմսէ պու շայիաեա ինանմագ իսթէմէտի իսէ տէ, սոնրա միւմանիլէյհին պազրտասթլարը խապէր ալմագ իչին քէնտի խանէսինէ կիթտիքլէրինտէ, մատամ Զանգօֆու, ֆիզանլար իյլէեիպ կէօզեաշլարը տէօքմէքտէ պուլունտուղու վէ եիւրէկինի պիր բէրտէի եէս ու մանթէմ գաբլամըշ օլտուղու հալտէ, պիր հալի էլէմնագտա պուլտուլար։

Մ. Զանգօֆ, քէնտինին թէվգըֆ օլունաճաղընտան, պիր դաչ կիւն էվվէլինտէն խապէրտար իտի։ Միւմանիլէյհ չբգարմագտա օլտուղու հէեէճանը գաթ իթմէսի իչին Մ. Նակօվիչ թարաֆընտան օլունան տասթանէ նասիհաթլարա ճէվապէն, քէնտինին Պուլկար սրֆթաբյյա հաեիզ պուլունտուղու վէզաեիֆի իճրա իթմէքտէ օլտուղունու պէեան իյլէմիշ տիր։

Մ. Զանգօֆ սուրէթի աթիյէտէ թահթը թէվգըֆա ալընմըշ տըր։

Էվվէլքի կիւնտէն թէտապիրլի լազբմէ իթթիխազ օլունտուգտան սոնրա, սապահլաեքն շաֆֆագ ատթար ատմագ պիր թագըմ բօլիս մէմուրլարը միւմանիլէյհին խանէսինէ կիթմիշլէր, վէ ավլուեա կիրտիքլէրի կիպի պազրամամալարը իչին ուշագլարքն վէ պէյլէմէլէրին ազըզլարընը պազրամըշլար, վէ պատէհու տօղրուճա Մ. Զանգօֆուն օտասընա կիրմիշլէր տիր։ Միւմանիլէյհ, կիւլիմսէյլերէք, մէմուրլարա օլ գատար էրքէն քէնտիսինի բահամսրզ իթմէլէրինին նէզաքէթէ բէք ազ եագրշը պիր չէյ օլտուղունու սէօյլէմիշ, վէ «Միզ նէֆի օլունմագ իւզրէ բրէնսին էմրիյլէ թահթը թէվգըֆա ալընմըշընը ալընմըշ տըր» ճէվապընը ալմըշ տըր։

Պունուն իւզէրինէ միւմանիլէյհ անճագ պիր գուվվէյի ճէպրիյէեէ իթաաթ իտէճէկինի պէեան իյլէմիշ, վէ սայրի պիւթիւն պիւթիւնէ չբգագ օլտուղու հալտէ թութուլուպ կէօթիւրիւմիշ տիւր։ Օ կիւնիւն էյյէ վագթինտէ, մատամ Զանգօֆ Սօֆիա վէ Թաշքէսէնտէն քէնտի զէվճինտէն պիր մէքթուպ ալմըշտըր։ Պու մէքթուպտանտա միւմանիլէյհ

ղէվճէսինէ հիչ պիր գօրգու չէքմէ. մէսինի, վէ քիւրքիւ իլէ բէք իկթի. զալը օլան պաղը էլպիսէլերինի կէօն. տէրմէսինի իշար իլէմիշ տիր։ Մէզ. քիւր մէքթուպտա մահէլի միւնէ. ֆա հադդինտա հիչ պիր շէյ եա. ղըլմամըշ իսէ տէ, զանն օլունտու. ղունա կէօրէ Մ. Զանգօֆ մանաս. թըրը պիրինտէ պուլունմադտա օ. լուպ, իշար օլունան Գրէցա շէհրի անճադ պիր թէլեկրաֆ եանլըշըղը տըր։

—

Հինտիսթանտա էհալի արասրն. տա թալիմ ու թէրպիէէնին ինթի. շարը էսպապընը տիւշիւնիւպ իթ. թիռազ իթմէք իչին, օրանըն ին. կիլիզ հիւքիւմէթի 21 նէֆէր միւ. թէպէր զէվթատան իպարէթ պիր գ. օմիսիօն թէշքիլ իլէմիշ տիր։ Մէ. քէսթիպի ատիյէ քիւշտը վէ էհ. լեեէթլի խօճալար եէթիշտիրիլմէսի իչին հիւքիւմէթ թարաֆընտան վէ. րիլէն թախսիսաթը միզտարը ար. թըրըլաճագ, քէզալիք գըզլարըն թալիմ ու թէրպիեէսինէ վէ մէք. թէպլէրտէ իսթիմալ օլունաճագ տէրս քիթապլարը հազըրլատըլմա. սընա զիեատէ տիգգաթ օլունա. ճագ տըր։

Հինտիսթան հիւքիւմէթի, մէզ. քիւր մէմլէքէթտէ չօգ տէֆա վուգու պուլան գահթ աֆէ. թինէ գարշը պիր իհթիեաթ օլմադ իւզրէ մէմլէքէթին սէնէվի վարի. տաթընտան 1,500,000 լիրա տոլգ օ. նուլմասընը տախի էմր իթմիշ տիր։ Գահթ աֆէթինտէն էմին օլմադ ի. չին, Հինտիսթան կիպի վասի վէ միւնպիթ պիր մէմլէքէթտէ պիլէ պու միսիլու թէտապիր իթթիխա. զընա լիզիմ կէօրիւրիւշ տիր։ Տուրէնտիշ վէ հաքիմանէ պիր ի. տարէ թահթընտա օլան մէմլէքէթ նէ՞ մութլու տուր։ Հինտիսթանտա ումուրը նաֆիտաա տախի պիյիւք էհէմմիյէթի վէրիլմէսի գրթլըդա գարշը պիր թէտպիրի իհթիեաթ. քէարանէ օլուպ մէմլէքէթին սեր. վէթ ու սատէթինին թէրադդիսի. նէ զիեատէսիյլէ եարտըմ իթմիշ տիր։

(Ա-եոաբէր)

—

Բոլթիգաճա ճինտաեթլէրտէն տոլաեը իթթիհամ օլունմադտա օ. լան 22 ատէմլէրին մուհաքէմէսինէ պուեազընլարտա Բէթէրսպուրկտա պաշլանաճագ տըր։ Միւթթէհիմ. լէր օն պիր նէվ մուխթէլիֆ ճիւրմ ու ճինտաեթլէրտէ, եանի կէչէն տէօրթ սէնէ զարֆընտա վուգու պուլան բոլթիգաճա ճինտաեթլէ. րին հէբիսինտէ զիմէտխալ օլուգ. լարը իէօհմէթլիյլէ իթթիհամ օլու. նուեօրլար։ Պու ատէմլէր եազը. լարտա վէֆաթ իտէն Կոլոէնպէրկ նամ պիր եէհուտի Նիհիլիսթին վէրտիյի խապէրլէր իւզէրինէ էլէ կէչմիշլէր տիր։ Ախզ ու կիրիֆթ օ. լունանլարտան իչիւ, եանի Մի. խտիլօֆ, Իրօլէնգո վէ Մօրօսօֆ, Նի. հիլիսթլէրին իճրա զօմիթէսի ազա. սընտան իմիշլէր, վէ Մօրօսօֆ «Է. հալինին իրատէթի» իւնվանը Նի. հիլիսթ զազէթասընը տախի միւ. էլլիֆի իմիշ։ Ճէնէրալ Մէզէնճօֆու գաթլ իտէն ատէմլէրին օթուրտուգ. լարը արապտեը Միխտիլօֆ սիրը. միշ տիր, հէմ տէ Մօգուտ ճի. վարընտա տէմիր եօլունու պէրհա. վա իթմէք գաստինտէ զիմէտխալ իմիշ։ Միւթթէհիմլէրտէն պիրի տա. խի ճէնէրալ Մէզէնճօֆուն արգա. տաշը միրալայ Մագարօֆ իւզէրինէ աթէշ իտէն Գարօնիգօֆ նամ շախս իմիշ։ Տիկէր պիր միւթթէհիմ տա. խի զապըթաի խաֆիեէ ըէխինին մահրէմի էսրարը վէ մուավինի օլան Գլէտօթոնիգօֆ նամ շախս օլուպ, պու ատէմ պիւթիւն Բուսիատա պուլունան խաֆիեէ մէմուրլարընը. էսրարընը պիլտիրիկինտէն, հէր շէյի Նիհիլիսթլէրին իճրա զօմիթէսինէ պիլտիրիր իտի։ Տիկէր պիր միւթ. թէհիմ ատաքիրի պահրիեէ միւ. լազիմէրինտէն Սուխանօֆ նամ շախս օլուպ, պու ատէմ Նիհի. լիսթլէրին իճրա զօմիթէսի մուա. վինլէրինտէն իմիշ։ Տիկէր պիր միւթ. թէհիմ տախի մարտ 1813տէ իմբէ. բաթօր Ալէքսանտրընը զաթլինտէ զիմէտխալ օլան Էմիլանօֆ նամ շախս իմիշ։ Պու միւթթէհիմլէրին մուհաքէմէլէրինին զապթը եազը. լարտա նէշր օլունաճագ տըր։

Կէչէն սեպտ. այընտա հիւքիւ. մէթ Նիհիլիսթլէրին «Միեահ տաի. բէ» նամ զազէթասընը նէշր իթ. մէքտէ օլան իչ էրքէք իլէ պիր գատըն տիզ ու կիրիֆթ վէ նէֆի իլէտի։ Ֆագտաթ պու կիւնլէրտէ օլ զազէթանընը 14 սահիֆէտէն ի. պարէթ պիր նուսխէսի տահա նէշր օլունմուշ օլուպ, պու նուսխէտէ Բուսիա հիւքիւմէթի թիֆէնք վէ թօք տէհշէթիլլէ քէնտինի մուհա. ֆազա իթմէեէ չալըշտըգճա, Նի. հիլիսթլէր տախի օնտ մուգավէմէթ իթմէք իչին խէվֆ ու տէհշէթ հու. սուլէ կէթիրմէլի տիրլեր տէնիլմիշ տիր։

(Քեչ)

ՆԷՎԻՅԷ

—

ՄՕՐՄՕՆԼԱՐ

«Նէ՞ ումուրում պէնիմ Վաշինկ. թօնտա ինիգատ իլլեեէն գօնկրէ, օնուն գուրալարընը սաթըն ալմա. նըն եօլունու տա պիլիրիմ։»

Իշթէ պէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի Ամերիգատա վագը Լաք Սալէ (Թուզլու կէօլ) Մօրմօնլարընըն ըէ. եիսի Գրիկամ Եունկ, քի օթուզ գա. ըրը վէ եիւզ եիկիրմի պէշ էվլատը վար տըր։

Էկէր Գրիկամ Եունկ Մօրմանլա. ըրն ըէյզամակլըէրինին սիլքի ճէլի. լինտէն պիր աղ աշաղը էնմէքլիկէ թէնեզզիլ պուեուրուպ տա, գութ. պէի սէմավիեէնին ալթընա պուլու. նան շու տիւնեա եիւգինտէ ատի պիր Մօրմոն հալինի գապուլ իլլէ. սէ իտի, պէլքի շու թէճրիպէ. քեարլըզը քէնտիսինէ մէնֆաաթը մուճիպ օլաճագ իտի։

Պէշ զէվճէեէ մալիք պուլունան Իթամ մէպուսու Մ. Գաննօնուն մէճլիսի մէպուսանա գապուլ օլուն. մասը, պիրտէն զիեատէ գատըն իլէ էվլէնէպիլմէք մէսէլէի միւշքիլէսի. նի եէնիտէն մէվզի միւապահատա վազ իլլէտի, վէ հիւքիւմէթ «շու Մօրմանլարը նէ՞ եաբմալը, պու պիրտէն զիեատէ գատընար իլէ էվլէնմէք ատէթինի նա՞սըլ օրթա. տան գալաբրմալը» տիմէքտէ տիր։

Մէմալիքի Միւճթէմէանընը Ամերի. գանընն օրթատընտան կէչմէքտէ օլան չըմէնտրֆէրին ինչատը, Մօրմանլա. ըը էհալինին սայիր ղըսմը իլէ միւ. նասէպաթա գօեարագ, շու ատէթ. լէրինին տէֆինէ մէտար օլաճագ տըր տէյի զանն օլունմադտա իտի։ Պու զանիեաթի չիրիք չըգտը։ Շըմէնտրֆէրին ինչատը, Մօրմանլա. ըն պիր էրքէկին մէմնուն իտէպի. լէճէկի գատընլարընն ատեբտը իւզէ. րինէ օլան էֆքեարընը տէեիշտիր. մէեէրէք, քէնտիէրինէ մուճիպ ֆայտէ օլտու։

Տիմէք տիր քի քէնտի սէնատթ. լարընտա նամուսլուճա տավրանան, վէ եախոտ պիր թավրը ճէպպարա. նէտէ պուլունան էհլի գանունլար, իթթիխազը մուճիպ ֆայտէ օլա. պիլէճէք պաշդա պիր ուսուլ արա. մալը տըրլար։ Օնլար տախի Մ. Կլատսթօն կիպի «մէսէնիյէթին մէնպաալարը տահա պիմմէմիշլէր տիր» տէօրլար։

Եարըմ տուզինա գատար թէտա. պիր թէքլիֆ օլունմադտա տրը։

Գազէն Իթանը թագսիմ իլլէ. եիպ հէմճիվար պուլունան վիլա. եէթլերէ իլհագ իլլէմէք, վէ պա. զէն տէ Մօրմանլարա գարշը հարպ իլլէմէք իւզրէ Լաք Սալէեէ պիր թէհիմ ատաքիրի պահրիեէ միւ. լազիմէրինտէն Սուխանօֆ նամ շախս օլուպ, պու ատէմ Նիհի. լիսթլէրին իճրա զօմիթէսի մուա. վինլէրինտէն իմիշ։ Տիկէր պիր միւթ. թէհիմ տախի մարտ 1813տէ իմբէ. բաթօր Ալէքսանտրընը զաթլինտէ զիմէտխալ օլան Էմիլանօֆ նամ շախս իմիշ։ Պու միւթթէհիմլէրին մուհաքէմէլէրինին զապթը եազը. լարտա նէշր օլունաճագ տըր։

Կէչէն սեպտ. այընտա հիւքիւ. մէթ Նիհիլիսթլէրին «Միեահ տաի. բէ» նամ զազէթասընը նէշր իթ. մէքտէ օլան իչ էրքէք իլէ պիր գատըն տիզ ու կիրիֆթ վէ նէֆի իլլէտի։ Ֆագտաթ պու կիւնլէրտէ օլ զազէթանընը 14 սահիֆէտէն ի. պարէթ պիր նուսխէսի տահա նէշր օլունմուշ օլուպ, պու նուսխէտէ Բուսիա հիւքիւմէթի թիֆէնք վէ թօք տէհշէթիլլէ քէնտինի մուհա. ֆազա իթմէեէ չալըշտըգճա, Նի. հիլիսթլէր տախի օնտ մուգավէմէթ իթմէք իչին խէվֆ ու տէհշէթ հու. սուլէ կէթիրմէլի տիրլեր տէնիլմիշ տիր։

(Քեչ)

ՆԷՎԻՅԷ

—

ՄՕՐՄՕՆԼԱՐ

«Նէ՞ ումուրում պէնիմ Վաշինկ. թօնտա ինիգատ իլլեեէն գօնկրէ, օնուն գուրալարընը սաթըն ալմա. նըն եօլունու տա պիլիրիմ։»

Իշթէ պէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի Ամերիգատա վագը Լաք Սալէ (Թուզլու կէօլ) Մօրմօնլարընըն ըէ. եիսի Գրիկամ Եունկ, քի օթուզ գա. ըրը վէ եիւզ եիկիրմի պէշ էվլատը վար տըր։

Էկէր Գրիկամ Եունկ Մօրմանլա. ըրն ըէյզամակլըէրինին սիլքի ճէլի. լինտէն պիր աղ աշաղը էնմէքլիկէ թէնեզզիլ պուեուրուպ տա, գութ. պէի սէմավիեէնին ալթընա պուլու. նան շու տիւնեա եիւգինտէ ատի պիր Մօրմոն հալինի գապուլ իլլէ. սէ իտի, պէլքի շու թէճրիպէ. քեարլըզը քէնտիսինէ մէնֆաաթը մուճիպ օլաճագ իտի։

Պէշ զէվճէեէ մալիք պուլունան Իթամ մէպուսու Մ. Գաննօնուն մէճլիսի մէպուսանա գապուլ օլուն. մասը, պիրտէն զիեատէ գատըն իլէ էվլէնէպիլմէք մէսէլէի միւշքիլէսի. նի եէնիտէն մէվզի միւապահատա վազ իլլէտի, վէ հիւքիւմէթ «շու Մօրմանլարը նէ՞ եաբմալը, պու պիրտէն զիեատէ գատընլար իլէ էվլէնմէք ատէթինի նա՞սըլ օրթա. տան գալաբրմալը» տիմէքտէ տիր։

Մէմալիքի Միւճթէմէանընը Ամերի. գանընն օրթատընտան կէչմէքտէ օլան չըմէնտրֆէրին ինչատը, Մօրմանլա. ըը էհալինին սայիր ղըսմը իլէ միւ. նասէպաթա գօեարագ, շու ատէթ. լէրինին տէֆինէ մէտար օլաճագ տըր տէյի զանն օլունմադտա իտի։ Պու զանիեաթի չիրիք չըգտը։ Շըմէնտրֆէրին ինչատը, Մօրմանլա. ըն պիր էրքէկին մէմնուն իտէպի. լէճէկի գատընլարընն ատեբտը իւզէ. րինէ օլան էֆքեարընը տէեիշտիր. մէեէրէք, քէնտիէրինէ մուճիպ ֆայտէ օլտու։

Տիմէք տիր քի քէնտի սէնատթ. լարընտա նամուսլուճա տավրանան, վէ եախոտ պիր թավրը ճէպպարա. նէտէ պուլունան էհլի գանունլար, իթթիխազը մուճիպ ֆայտէ օլա. պիլէճէք պաշդա պիր ուսուլ արա. մալը տըրլար։ Օնլար տախի Մ. Կլատսթօն կիպի «մէսէնիյէթին մէնպաալարը տահա պիմմէմիշլէր տիր» տէօրլար։

Եարըմ տուզինա գատար թէտա. պիր թէքլիֆ օլունմադտա տրը։

Գազէն Իթանը թագսիմ իլլէ. եիպ հէմճիվար պուլունան վիլա. եէթլերէ իլհագ իլլէմէք, վէ պա. զէն տէ Մօրմանլարա գարշը հարպ իլլէմէք իւզրէ Լաք Սալէեէ պիր օրտու եօլաեբպ, քէնտիէրին մէ. նաֆիի իչին օրատա ալայլար վէ թապուրլար թէշքիլ իլլէմէք թէք. լիֆ օլունտուեօր։

Ղապէթալար շու սիւալլարը իյ. բատ իլլէմէքտէ տիրլեր. «հարպ լաէեէքմիեի՞ղ, Մօրմանլարը մաղ. լուպ իթմէք իչին 150,000 քիշիեէ ի՞հթիեաճ վար մը՞ տըր։»

Զէվալը չօգ զէվճէլիլէրին թահթը իզպարա ալընմասընը թալէպ իլլէմէք իւզրէ հէր կիւն, Ճիքակօտա, Մէն. Լուիսէ, վէ սաեիր շէհիրլէրտէ միթինկլէր իճթիմա իլլէմէքտէ տիր։

Գօնկրէեէ խիթապէն պիր չօգ խիթիտանամէլէր իմզալար իլէ տօլ. մագտա տըրլար։ Իճթիմաքն քիւ. շաբնտա հէր պիր մէպուս վէ մէճլիսի աեան ազասը քէնտի մա. ցալարընը իւզէրինտէ Մ։ Գաննօ. նուն պիր թէֆթիշ գօմիթէսինէ վէրմիշ օլտուղու ախիտէքի ճէվա. պը հավի, վէ գըրմըզը միւրէքքէպ իլէ թապ օլունմուշ պիրէր քեաղըտ պուլմուշլար տըր։

«Պէնիմ պիր գաչ զէվճէլէրիմ օլտուղու, վէ պունլարըն պիր չօգ սէնէլլերտէն պէրու պէնիմ իլէ եա. շամագտա օլուպ, պունլարտան էվ. լատլարըմ տախի թէվէլլիւտ իլլէ. միշ խտուկի սահիհ տիր։ Մօրմոն. լուղուն ճէնապը Հազգը պիր էմրի օլտուղունու իսրարէն մուհաֆազա, վէ շու խուսուսուն քիլիսէմին ահ. քեամը մէզհէպիեէսինտէն պուլուն. տուղունու տախի վազ ու նէշր իլ. լէմիշ օլտուղումու տա պէեան ի. տերիմ։»

Մօրմանլարա մուգիրը օլան պու իլանը, պիրտէն զիեատէ գատըն իլէ էվլէնմէկէ գարշը, թէշէքքիւլ իլ. լէմիշ պուլունան գատընլար ճէմիյ. եէթի թապ ու թէվզի իթթիրմիշ տիր։

Պիր չօգ նէվ քիլիսէլէրին ըէհա. պինի տախի պու մէսէլէեէ գա. ըրշմագտա օլուպ, հէր քիլի. սէտէ Մօրմանլարա գարշը պիր մէզ. հէպ մուհարէպէսի վազ օլունմագ. տա վէ նասիհաթ իտիլմէքտէ տիր։

Էհլի բոլթիգատան պիրիսի «պիր. տէն զիեատէ գատըն իլէ էվլէնմէք. լիք, Մօրմանլարընն ազատի տինի. յէսինտէն մաատուտ պուլունուղ. ունան, օնա գարշը իճրա օլու. նան զուլմ ու ճէվր սէմէրէսիզ գա. լաճագ տըր» տէմիշ օլաուղունան, քէնտիսինէ գարշը ըէք չօգ հագա. ըէթ օլունմուշ, վէ Մ. Արթիբուն գապինէթասունա տախիլ օլմազլը. գա շաեէսիթ պուլունմատըղը իլան իտիլմիշ տիր։

Նիհաեէթ, էհալինին թէատիս. պիւ ֆէվգ էլ զայէ թահրիգ օլուն. մուշ օլուպ, Մօրմանլարընն թէատ. սիպլիանիւն տախի, պունան էքս. սիք գուվվէթլի օլմատըղը անլաշըլ. մագտա, վէ պինտապէրին պու իքի ֆըրգա արասընտա պիր միւատէմէ, մէնների զայրը միմքին խուսուսաթ. ատտ օլունմագտա տրը։

Մօրմանլար, ազատի տինիյէլէրի վէ մէզհէպլէրինին իդթիզասընճա, քէնտիլէրինի Ամերիգա միլլէթինտէն այրը պիր էհալի ատտ իթմէքտէ տիրլեր։

Մէմալիքի Միւճթէմէանընն նի. զամաթը, գավանիրի, վէ հուգու. դու հիւքիւմատրիսի քէնտիլէր իչին տէեիլ տիր, օնլար քէնտի քիլիսէ. լէրինէ իթաաթ իթմէքտէ, վէ Մօր. մանն մէզհէպինէ մէնսուպ օլմաեան հէր մէմուրա, հէր նէ գատար է. հէմմիյէեթլի օլուր իսէ օլսուն, պիր տիւշմէն նազարը. յլա պագմագ. տա տրըլար։

Բիվաեէթ իտիլտիկինտէ կէօրէ, Իթամ չիֆթճիլէրի, տահա շու սոն վազըթլարտա Մօրմանն օրմաեան պիր մէմուրատան բօսթա բուլլարը ալմա. մաղ իչին, օն տէօրթ, օն ալթը միլ եօլ եէօրիեիպ, քէնտի հէմմէզ. հէպլէրի օրան պիր մէմուրա միւրա. ճաաթ իտէրլեր իմիշ։ Վաշինկթօն հիւքիւմէթի պունու իչիտինճէ, բօստա խրամէթլերինտէ գուլլանը. լան 250 գատար Մօնմօնլարը մէմու. րիյէթլերինտէն աղլ իլլէմիշ տիր։

Պրիկամ Եունկուն մէմլէքէթի, Միւճթէմէաի Ամերիգանընն Իրլան. տասը օրմաղա մէյտալտըր։ Քէնտի էճտանլարընն մէզհէպինի մուհա. ֆազա իչին չէօլու կէչիպ Լաք Սա. լէեէ իլթիճա իլլէմիշ օլան տինտար. լարընն (Մօրմանլարընն) ուֆագ օրտու. սու, կիւնտէն կիւնէ չօգալմըշ օ. լուպ, պու կիւն Իւթահտա 200,000 Մօրմոն մէվճուտ տուր, վէ հէր սէնէ 2–3000 մուհաճիրին պունլար իլէ պիրլէշմէքտէ տիրլեր։

Իւթահ էհալիսինին պիւեիւք գըսմը էճնէպի օլուպ, Ինկիլթէր. բատան, Ազօչիատան վէ Ըսվէյտէն կէլմիշ տիրլեր. հաթթա Մօրմոն քիլիսէսինին բէեիսի պուլունան Մ. Թայլոր տախի Ինկիլիզ միլլէթինէ մէնսուպ տուր։

Խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Մօր. մոն միսիօնարլարը եալընըզ 1880 սէնէսինտէ Ինկիլթէրրանընն թարա. ֆը միլիթէլիֆէսինտէ 1500 քիշի. տէն զիեատէ էհալիյի քէնտի մէզ. հէպլերինէ չէվիրմիշ տիրլեր։ Պու միսիօնարլար օ գատար ֆիթնէլի. լէ իշ կէօրմէքտէ, վէ տվլարընը էօյլէ պիր սուրէթտէ սէչիպ պուլ. մագտա, վէ ուսթալըգը տավրան. մագտա տըրլար քի, ճիղվիթլէր իլէ միւշապէհէ օլունապիլիրլեր։

Պունլար անճագ իլմ ու ֆիւնուն. տան խապէրի օլմաեան, վէ ագըլ. լարը տա պիր ազ գըսա օլան էշ. խատա միւրաճաաթ իյլերլէր, չիւն. քի բէք էյի պիլմէքտէ տիրլեր քի անճագ օնլար, վազ իթմէքտէ օլ. տուզլարը քէնտի ազլ ու ֆիքրէ մուվֆըգ օլմաեան մէզհէպլէրինի տիյնէեէպիլիրլեր։ Ֆագտաթ ազլ ու իտրագտան զիեատէ, չալըշգանլըգ վէ պիր միգտար տա թէեեիւշիւ գ օլայլաշըրապիլէճէք տերէճէտէ սերվէթ ու սաման պիր սուրէթի մութլագտտա թալէպ օլունմագտա տրը, վէ իհթիեաճքեարան Մօր. մանլար ճէննէթինէ կիրէմէմէքտէ տիրլեր։

Իւթահտա կիւնտէն կիւնէ արթ. մագտա օլան պերէքէթ վէ սեա. տէթի պաշլըճա, միսիօնարլարը քէ. մալի տիգգաթ իլէ թէֆրիգ օլուն. մասընտան, վէ պունլարը չալըշ. մանընն նամուսլու պիր վազիֆէ, վէ պիր պօրճ իտուկինի վազ իլլէմէլէ. րինտէն իլէրի կէլմէքտէ տիր։

Ֆագտաթ խուսուսիլլէ էճնէպիլէ. րին մէնֆաաթընը մուճիպ օլան պու սէատէթ, ամերիգալըլարը հասէ. տինէ սէպէպ օլմագտա տրը։ Վէ պէն զանն իտէրիմ քի մօրմանլարա գարշը իհրազ օլունան խուսուսմէ. թին գաշլըճա սէպէպլէրինտէն պի. րի տէ պու հասէտ տիր։ Էկէր ֆա. գիր, սէնատաճա էհլիեէթսիզ, հիչ պիր շէյ էլ ուզաթմազ, վէ քէն. տի բագբիպլերինին կէօզլերինէ, պունտան ազ վէխիմ կէօրիւնսէլեր իտի, մօրմանլարընն պիրտէն զիեա. տէ գարը իլէ էվլէնմէկլերինէ պիւ. թիւն պիթիւնէ միւատատ օլու. նուպ, քէնտիլերէ գարշը պու խու. սումէթ նիշանէլերի պէլլի կէօսթէ. րիլմէեէճէք իտի։

Ֆագտաթ մօրմանլուղուն տիւշմէն. լերինին հէյպէթինի մուճիպ օլան շէյ, քէնտիլերին զէնկին օլտուգ. լարը տրը։

Լուհպան, հաքիմ վէ լիւզում կէօրիլտիքտէ սերտարլըգ խբտ. մէթլերինի իյֆա իլլէմէքտէ պու. լունան քէնտի բուէստարը, մէզ. հէպլերի իդթիզասընճա հէր պիր Մօրմանուն քէմալի տիգգաթ իւզրէ սէնէտէն սէնէեէ թէէտիեէ իլլէ. մէքտէ օլտուղու վէրկիլէր իլէ աբթ. մագտա պուլունան պիր սերվէթէ մալիք տիրլեր։ Պու վէրկիլէրտէն սէնէտէ իչ տէօրթ միլիօն ֆրանգ հուսուսէ կէլմէքտէ օլուպ, սէօյ. լէնտիկինէ կէօրէ, Պրիկամ Եունկ պու սերվէթին սաեէսինտէ 1862 սէնէսինտէ վազ օլունմուշ պուլու. նան Մօրմանլարա գարշը պիր գա. նունունուն թէէսսիրինի քէսէպիլմիշ տիր։

ԻԼԱՆԱԹ

—

Էվգաֆը հիւմաեուն մահլիլաթ տա. իրէսինտէ պէհէր կիւն միզայիտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթի իւզ գիքր մահլիլաթըն մուայէէն օլան տէօրթ հաֆ. թա միւատէթի իլանաթը պիլ իճրա, զիյրտէ մուհարբեր էմլաքլեր, գըյմէթի մուխամմինէլէրի, պէտէլի միւզայէտէլ. րինէ թէգարրուզ իթմէմէքլէ թէքրար պիր հաֆթա տահա իլանը իճապը հալը մասլահաթտան պուլունմաղա, իչպու տօգսան էէտի սէնէսի շուպաթը օն պէ. չինճի բազար իրթէսի կիւնինտէն իթթ. պարէն, շէհրը մէզքիւրին եիկիրմի իքին. ճի բազար իրթէսի կիւնիւ թէքրար միւ. զաէտէլէրի իճրա գըլընճաղընտան, վէ վէ ֆիքրասը սալը կիւնիւ եիւզտէ պէշ զամմ գապուլ օլունուպ, անտէն սօնրա Գապը Ալի ճանիպի սամիսինտէն արզ վէ իսթիզան օլունմաղա, զամմ իլէ թալիպ օլանլարընն եէվմը մէզքիւրտէ մահլիլաթ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի սու. ըէթի գաթիեէտէ իլան վէ իխթար օլու. նուր։

.. 25 .. 2000, 1700, Հարէմէյն կէ. տիքեաթընտան, պէզէթէն տէրունինտէ վէ ճանիպի եէսարտէ, շէհրի եիկիրմի ղուրուշ քիրալը պիր պապ տօլապընն պիւ. թիւնիւ։

.. 16 վէ 18, 500, 2000, Հասան Ռիզա բաշա վագֆընտան, Պէշիքթաշտա եէնի մահալլէտէ Տէրէ ճատտէսինտէ թէրպիէն եիւզ եէթմիշ զիրա պիր ղըթա մէնզիլ արասը։

.. 18 վէ 20, 3125. 2000, Նէֆսը հարէմէյն վէ Ֆաթիհ Լէթիֆ Սիւլէյման բաշա վագֆընտան Ազսէրայ գուրպինտէ Օրուճ զապի մահէլլէսինտէ Խորխորքիւ. հանի սօգաղընտա թէրպիէն իքի եիւզ ալթմըշ զիրա արաստա մէպնի, եէտի օ. տա վէ իւշ սօֆա վէ իքի գուեու վէ իւշ եիւզ զիրա պաղչէյի միշթէմիլ իքի պապ մէնզիլին սէմէն հիսէսի։

.. 7, 2000, 100, Շէյխ Ամշի Մուս. թաֆա էֆէնտի վագըֆընտան Շէհիր է. մինի գուրպինտէ Տէնիզ ապտալ մահէլ. լէսինտէ, Պէօրէքճի սօգաղընտա թէր. պիէն ալթմըշ զիրա արաստա, պիր օտա վէ պիր գուեու վէ եիկիրմի զիրա աչըգ. ըըղը միշթէմիլ պիր պապ ախշապ մէն. զիլ։

.. 1 վէ 3, վէ 5, վէ 7, 125000, 11000, Պէրէքէթզատէ մահէլլէսինտէ Էմամնէ մէշրութ Մուրատ գարտան վէ Զէյնի խաթուն վագֆընտան Գալաթատա Պէրէքէթզատէ մահէլլէսինտէ Հաճի Ա. լի սօգաղընտա շէհրի պէշ եիւզ սէքսէն ղուրուշ քիրալը, Թէրպիէն իքի եիւզ զի. ըա արաստա, տօգուզ օտա վէ իքի սու. ֆա վէ պիր գուեուեու միշթէմիլ իքի պապ խանէ վէ եիկիրմի պէշ զիրա արաա վէ թահթընտա պիր պապ տիւքքեան վէ մահէլլէի մէղքիւրտէ Հաճի Ալի սօգա. ղընտա, շէհրի սէքսէն ղուրուշ քիրալը տիկէր պիր պապ տիւքքեանընն տէօրթ հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

.. 210, 4000–2190 Բէթթիւտա ճան. ֆէտա խաթուն վագֆընտան միւքի վէ կէտիկի հարէմէյնտէն օլմագ իւզրէ, Հաս. քէօյտէ Քիրամիտճի Ահմէտ Զէլէպի մա. հէլլէսինտէ, Հասքէօյ ճատտէսինտէ շէհ. րի եէթմիշ ղուրուշ քիրալը Թէրպիէն զըրգ զըրգ զիրա արաստա, վէ ֆէվ. գընտէ պիր օտաեը միշթէմիլ հալաճ տիւքքեանընն նըսֆի հիսսէսի։

.. 15. 18000–8000, Էլհաճ Իսմա. իլ աղա վագֆընտան Քիւչիք Մուս. թաֆա բաշա Գարա սարբգալը ճատտէսին. տէ Թէրպիէն եիւզ զիրա արաստա մէպ. նի իւշ օտա վէ եիկիրմի պէշ զիրա պաղ. չէ վէ շէհրի եիւզ էլի ղուրուշ քիրալը պիր պապ ախշապ մէնզիլին պիւթիւնիւ։

.. 10. 12500, 8000, Սիւրուրի Մէհ. մէտ Ֆազլլ էֆէնտի վագֆընտան Պէյ. օղլունտա Գամէր խաթուն մահէլլէսինտէ Քէօմիւրճիւ սօգաղընտա Թէրպիէն գըրգ պէշ զիրա արաստա, իւշ օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր սարնիճ վէ շէհրի իքի եիւզ սէքսէն ղուրուշ քիրալը պիր պապ. քեարկիր մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

.. 2, 3500–2500, Մերհում Իզզէթ բաշա վագֆընտան, Օրթաքէօյտէ, Զըդ. մազ տէրէ սօգաղընտա Թէրպիէն սէք. սէն զիրա պիր գըթա մէնզիլ արասը։

.. 22. 2500, Միւէզզինզատէ մեր. հում Մէհմէտ էֆէնտի վագֆընտան Սուլ. թան Սելիմ գուրպինտէ խաթիպ Միսս. լիհէտտին մահէլլէսինտէ Զուգուր Պօս. թան սօգաղընտա Թէրպիէն եիւզ եիկիր. մի զիրա պիր գըթա մէնզիլ արասը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

HUILE DE HOGG

ԳՈՒՄԱՐՈՎ ՄԵԾԱԳՈՒՅՆ ՄԱՐԴԻԿ

ԳՈՒՄԱՐՈՎ ՀԱ

ԳՈՒՄԱՐՈՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԳՈՒՄԱՐԻ Վ

ՆՈՒՅՆՈՒԹՅԱՄԲ

ԳՈՒՄԱՆՆԻՆ ԳՈՒՇԱՆ ՇԱՅՆԱՅՍԻ

ԳՈՒՄԱՐԱՎՈՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Գ. ՈՒՄԱՐՈՎ

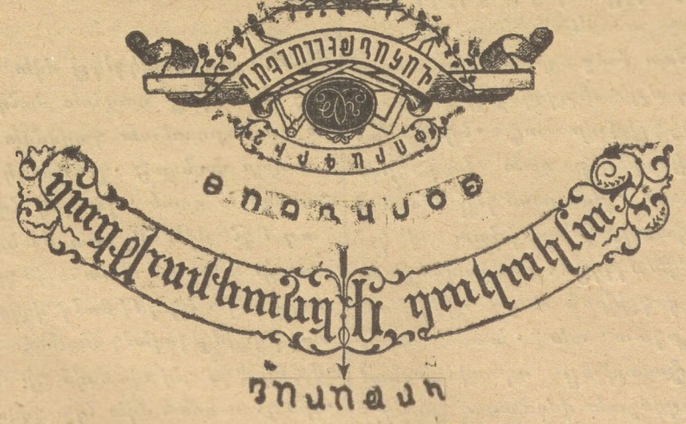

Ամենաբարձր գնով գնում է հետևյալ ապրանքները՝ Գարի, Ցորեն, Եգիպտացորեն, Սոյա, Ոլոռ, Ոսպ, Սիսեռ, Լոբի, Բրնձի հատիկ, Բրնձի փոշի, Գետնանուշ, Ալրաբանջար, Ալրաբանջարի հատիկ, Ալրաբանջարի ալիր, Ալրաբանջարի ալիրի հատիկ, Ալրաբանջարի ալիրի հատիկ, Ալրաբանջարի ալիրի հատիկ